

- convene and accelerate a youth-led dialogue that helps youth, including Indigenous youth, embrace attitudes that support gender equality;
- invest through grants and contributions in projects that address systemic barriers to gender equality and contribute to capacity-building and the sustainability of women’s and equality-seeking organizations;
- explore innovative partnership opportunities across sectors to amplify program funding for women’s and equality-seeking organizations;
- promote action through commemoration initiatives such as International Day of the Girl, Persons Day and International Women’s Day [2, p. 2].

Implementing following priorities will help achieve gender equality, and ensure equal rights and opportunities for women and men in Canadian society.

References

1. Anderson B. & LeBlanc R. Canadians Mostly Believe We’ve Achieved Gender Equality. But It’s not True. Canada’s National Observer : website. 2020, June 18. URL: <https://cutt.ly/MgfnWqX> (date request: 15.08.2020).
2. Department for Women and Gender Equality (2019–2020). Departmental Plan. Toronto, 2019. 38 p. URL : <https://cutt.ly/SgfnTe7> (date request: 15.08.2020).
3. Gender Equality in Canada. Mainstreaming, Governance and Budgeting (Highlights). OECD. 2018. 4 p. URL: www.oecd.org/gov (date request: 10.08.2020).
4. Gender Equality in Canada: Where do We Stand Today? *Global News* : website. 2017, July 5. URL: <https://cutt.ly/VgfnUJa> (date request: 18.08.2020).
5. Policy on Gender Equality. *Government of Canada* : website. URL: <https://cutt.ly/BgfnPWB> (date request: 15.08.2020).

ПОЛІТИКА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОСВІТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Ганна КОЛІНЕЦЬ
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
ankolin@ukr.net

Огляд останніх зарубіжних досліджень щодо впровадження гендерного підходу в освітню сферу стосується обговорення чинників, що визначають гендерні відмінності навчальних досягнень дівчат і хлопців у різних галузях науки. Основна увага приділяється насамперед розвинутих країнам. Значно розширилось наукове поле досліджень гендерних відмінностей у навчальних досягненнях, проявів здібностей особистості, а також чинників, що визначають подібні гендерні відмінності, включаючи більш ширшу соціалізацію, характер діяльності школи та соціальний досвід молоді. Останнім часом виникають дискусії щодо переключення уваги від акценту «невигідність жінок» до «недостатності» чоловіків у освіті. На нашу думку, недостатньо вивченою залишається проблема дослідження впливу шкільної освіти на особистісний розвиток школяра/школярки [1].

Історично склалося, що чоловіки у західних країнах, як правило, мають вищий рівень освіти, ніж жінки [6]. У наш час серед дорослого населення (від 25 до

64 років) розвинених країн Європи показник середньої тривалості навчання чоловіків значно перевищує показник жінок. У молодих дорослих віком 25–34 роки, навпаки, рівень досягнень серед жінок збільшується. Зокрема, у європейських країнах кількість молодих жінок, які здобули вищу освіту є вищою, порівняно з чоловіками. Крім того, приблизно у 75,0 % країн рівень випускниць середньої ланки освіти дорівнює або перевищує показник юнаків приблизно на 25,0 %. Академічні наукові звання – це єдиний рівень, на якому чоловіки продовжують чисельно домінувати [3].

Дослідження науковців свідчать про те, що останнім часом відбулись значні зрушення у структурі освітніх досягнень жінок та чоловіків. Зокрема, гендерний розрив у кількості випускників вищої школи (на користь жінок) є найбільшим у Фінляндії, Норвегії, Ірландії, Іспанії та Греції – країнах із різними освітніми системами.

У низці міжнародних досліджень з'ясовано рівні навчальних досягнень молоді у різних галузях знань (ототожнюється зі здібностями), що дало змогу у подальшому вивчити гендерний аспект проблеми. Експериментальні дослідження були орієнтованими на учнів 9–15 років. Виявлено, що дівчата перевершують своїх однолітків-хлопців у мовленнєвих здібностях, причому відмінності між статями є більш вираженими серед учнів старшого віку. Однак, гендерний розрив варіюється в країнах з нижчими середніми показниками (Корея, Японія та Великобританія). Дослідники пов'язують цей гендерний розрив не з культурними чи системними особливостями, а з типом вимірювання рівня грамотності. Виявлені значні гендерні відмінності у математичних здібностях дівчаток і хлопчиків. Така тенденція спостерігається у більшості країн, причому з віком дітей статеві відмінності стають менш вираженими [2].

Обговорення гендерних відмінностей у навчальних досягненнях дівчат і хлопців, як правило, зосереджувалося на рівні середньої ланки освіти, натомість менше уваги приділялось вищій школі. Дослідження у Великій Британії засвідчили, що жінки мають більше шансів отримати «хорошу» ступінь бакалавра (тобто, принаймні нагороду другого та вище від другого класу), ніж чоловіки; однак чоловіки швидше, ніж жінки, здобувають найвищу нагороду – відзнаку першого класу [5].

Національна оцінка прогресу в освіті (NAEP) засвідчує більш високі результати мовленнєвих здібностей серед жіночої статі у віці 9, 13 та 17 років. Гендерні відмінності при складанні іспитів були у центрі обговорень насамперед в англomовних країнах. Однак схожі тенденції спостерігаються й у інших країнах. Зокрема, у Франції упродовж останнього десятиліття студентки швидше від студентів освоювали програму навчання в університетах та більш успішно складала іспити [4]. У Німеччині студентки є більш здібними для здобуття вищої освіти, що змінило закономірність, характерну у 1970-их та 1980-х роках.

Таким чином, результати проведених досліджень свідчать про те, що гендерні відмінності в навчальних досягненнях дівчат і хлопців, проявах їх здібностей залежать від соціальних чинників, вимог ринку праці, специфіки оцінювання учнів, характеру освітньої системи тощо.

Література

1. Колінець, Г. Г. Психологічні передумови формування математичних дослідницьких здібностей у старшокласників : дис. канд. психол. наук : 19.00.07 / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Київ, 1999. 172 с.
2. Baker D. P., Jones D. P. Creating Gender Equality: Cross-National Gender Stratification and Mathematical Performance. *Sociology of Education*. 1993. Vol. 66, No. 2, P. 91–103.
3. England P., Allison P., Li S., Mark N., Thompson J., Budig M. and Sun H. Why are Some Academic Fields Tipping Toward Female? The Sex Composition of U.S. Fields of Doctoral Degree Receipt, 1971–2002. *Sociology of Education*. 2007. Vol. 80, Issue 1. P. 23–42.
4. Peretti C. Repères et References Statistiques sur les Enseignements, la Formation et la Recherche. Vanves : Ministère de l'Éducation Nationale, 2004.
5. Richardson J., Woodley A. Another Look at the Role of Age, Gender and Subject as Predictors of Academic Attainment in Higher Education. *Studies in Higher Education*. 2003. Vol. 28, No. 4. P. 475–493.
6. Learning to Lose: Sexism and Education / D. Spender, E. Sarah (Eds.). London : Women's Press. 1980. 216 p.

НЕДИСКРИМІНАЦІЙНА ПОЛІТИКА В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ КАНАДИ

Ольга КОСТЮК
Національний університет
«Острозька академія»,
olgakostiuk@ukr.net

Трансформаційні зміни, починаючи із середини ХХ століття, у суспільно-політичній і культурно-економічній сферах життя канадського суспільства зумовили серйозні перетворення в освітній галузі Канади, що стало причиною впровадження у її зміст принципів гендерної рівності та недискримінації.

Ретроспективний аналіз формування й розвитку концепції гендерного виховання учнів у закладах загальної середньої освіти Канади кінця 60-х років ХХ – початку ХХІ століття дав змогу виокремити чотири ключові етапи його становлення та генези: «Становлення гендерного виховання» (1967–1981 рр.); «Імплементація гендерного виховання» (1982–1988 рр.); «Диверсифікація гендерного виховання» (1989–1999 рр.); «Модернізація гендерного виховання» (2000–2015 рр.) [1, с. 9].

Основою *першого етапу* гендерного виховання учнів в закладах загальної середньої освіти Канади є методологічний підхід несексистської освіти та теорія статевої соціалізації, згідно з якими для досягнення рівного суспільного статусу жінок і чоловіків у школі потрібно внести корективи у статевою соціалізацію дівчат, наблизивши її до процесу соціалізації хлопців [2; 3; 6]. Зокрема, для того, щоб вирівняти шанси дівчат, засадничим принципом реформування системи шкільної освіти став принцип рівності доступу (рівність прав та можливостей) учнів обох статей до освітніх ресурсів.